

KANDAVAS LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMS

Ilgtspējīga saimniekošana

Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmets

Sociālās zinības un vēsture

Autors:

Skolotāja Liesma Kuzmina

KANDAVA

2025

Kopsavilkums

Metodiskais materiāls ir paredzēts vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta “**Sociālās zinības un vēsture**” satura apguvei.

Nodarbības tēma “**Ilgspējīga saimniekošana**” tiek apgūta 4 mācību stundu ietvaros (kopā 160 minūtes).

Sociālās un pilsoniskās mācību jomas apguves mērķis skolēnam: skolēns skaidro pasaules notikumus, to cēloņsakarības un idejisko pamatu pagātnē un tagadnē, pauž savu attieksmi pret sabiedriskajiem, ekonomiskajiem, politiskajiem procesiem un atbildīgi iesaistās tajos, pieņem lēmumus, kas saistīti ar karjeru un nākotnes iespējām un pozitīvi ietekmē labklājību lokāli un globāli, pamana netaisnību un rīkojas tā, lai to novērstu, ar cieņu un izpratni izturas pret sabiedrības daudzveidības izpausmēm.

“Sociālās zinības un vēsture” apguves uzdevumi ir dot iespēju izglītojamam

- pilnveidot prasmi meklēt un saskatīt likumsakarības starp notikumiem pagātnē un tagadnē,
- kritiski vērtēt plašsaziņas līdzekļos izmantotos paņēmienus, kas tiek lietoti kā sabiedrības viedokļa veidošanas rīki,
- pilnveidot prasmes analizēt daudzveidīgus ekonomiskos rādītājus un izdarīt atbilstošus secinājumus par šiem rādītājiem,
- pieņemt pārdomātus, izsvērtus un atbildīgus lēmumus savas un apkārtējo dzīves kvalitātes uzlabošanai,
- izteikt, pamatot un aizstāvēt savu viedokli.

Plānotie izglītojamo sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs - kritiskā domāšana un problēmrisināšana, interese par atklājumiem un inovācijām, proaktīvi meklē jaunas iespējas, patstāvīgi izvēlas, pielāgo un rada savas domāšanas stratēģijas kompleksās situācijās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība un digitālā prasme.

Nodarbības metodiskais apraksts

Nodarbības tēma: Ilgtspējīga saimniekošana

Stundu skaits (pēc mācību plāna): 6

Mērķis: apzināt un īstenot ilgtspējīgai attīstībai un energoefektīvai darbībai atbilstošus, resursus taupošus un izsvērtus lēmumus.

Uzdevumi:

- kritiski vērtēt plašsaziņas līdzekļos izmantotos paņēmienus, kas tiek lietoti kā sabiedrības viedokļa veidošanas rīki,
- pilnveidot prasmes analizēt daudzveidīgus ekonomiskos rādītājus un izdarīt atbilstošus secinājumus par šiem rādītājiem,
- pieņemt pārdomātus, izsvērtus un atbildīgus lēmumus savas un apkārtējo dzīves kvalitātes uzlabošanai,
- izteikt, pamatot un aizstāvēt savu viedokli.

Nozīmīgākie jēdzieni: sociālās garantijas, sociālās atstumtības riski, darba tiesiskās attiecības, uzņēmējdarbības vide, patēriņa iespēju robeža, iekšzemes kopprodukts, sociālā labklājība, makroekonomiskā nestabilitāte, starptautiskā tirdzniecība.

Nodarbību plānojums:

- Pāru darbā izvēlas kādu no ANO ilgtspējīgas attīstības 17 mērķiem.
- Aktualizē globalizāciju apzīmējošas tendences savstarpējas mācīšanās procesā, izmantojot informāciju no medijiem, veic pētniecisku mācīšanos, vērtē ekonomiskās, politiskās un kultūras globalizācijas ietekmi uz savu dzīvi un Latviju.
- Individuāli sagatavo un mutiski prezentē plānu aktīvai pilsoniskai darbībai aktuālu problēmjautājumu risināšanai un formulē personīgu dzīves pozīciju, iekļaujot prezentētajā materiālā.

N. p. k.	Plānotā darbība	Metodiskie paņēmieni un organizatoriskās formas	Piezīmes
1.	Audzēkņi izvēlas vienu no ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem	Pāru darbs. Izmanto datoru vai mobilos telefonus.	Pedagogs rosina iepazīties ar mācību metodisko materiālu.
2.	Praktiskā darba kritēriju uzdevumu izvirzīšana’.	Darba lapa ar kritērijiem, kuri jāievēro sagatavojot	

		prezentācijas plānu (pielikums).	
3.	Skolotāja vadībā veic pētniecisku mācīšanos.	Aktualizē globalizāciju apzīmējošas tendences savstarpējas mācīšanās procesā un informācijas patiesuma izvērtēšanā.	Pedagogs vērš uzmanību uz problēmsituācijas argumentāciju.
4.	Mutiska prezentācija par konkrēta mērķa (tēmas) izvēli. Plānotais laiks 160 min.	Prezentācija balstīta uz izvirzītajiem kritērijiem. Prezentācijas laiks pārim -10 minūtes.	Pedagogs rosina uzdot jautājumus.

Sasniedzamais rezultāts:

- 1. Spēj:** Patstāvīgi un kritiski vērtē dažādos informācijas avotos iegūto informāciju par ilgtspējīgu attīstības mērķiem Latvijā.
- 2. Zina:** Ilgtspējīgas saimniekošanas ietekmi uz ekonomisko izaugsmi - uzlabo ikviena indivīda dzīves kvalitāti, nodrošina sociālo saliedētību un drošību, kā arī nosargā ekoloģisko vidi nākamajām paaudzēm.
- 3. Izprot:** Ka valsts labklājība un kopējie ienākumi veidojas, savstarpēji mijiedarbojoties mājsaimniecību, uzņēmumu, valsts sektora un citu ekonomikas dalībnieku lēmumiem.

Ieteicamie avoti teorijai un informācijai:

1. skolo.lv Sociālās zinības un vēsture vidusskolai. Pieejams:
<https://skolo.lv/mod/book/view.php?id=72228359&chapterid=307004>
2. Ilgtspējīgas attīstības mērķi: es, kopiena, valsts un pasaule. Pieejams:
https://lapas.lv/resources/metodikas-un-rokasgramatas/20_metodika_nodarbibam_par_ilgtspejigas_attistibas_merkkiem/Metodiskais-materi%C4%81ls_IAM.pdf
3. LSM ziņas. Pieejams:
<https://www.lsm.lv/>

PIELIKUMS

Vērtēšanas kritēriji

N.p.k.	Kritēriji	Punkti
1.	Izvēlētās tēmas nosaukums, mērķis, atslēgas vārdi - visi dotie.	2
2.	Individuāli izvēlētie atslēgas vārdi (vismaz 2) par tēmu.	1
3.	Situācijas apraksts, fakti, salīdzināmi skaitļi, argumenti.	4
4.	Laika perioda ievērošana-informācija ne vecāka, kā 2020.gads. Mērķa ilgtspējības nozīme.	2
5.	Individuālai viedoklis, pieredze.	2
6.	Videomateriāls par tēmu (individuāli).	1
7.	Darba izpilde laika ievērošana, jautājumu uzdošanas prasmes.	2
8.	Sadarbības un komunikācijas prasmes.	2
	Kopā	16

Vērtējums	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Punkti no	0	1,6	3,36	4,96	6,56	8,64	10,72	12,32	13,92	15,04
Procenti no	0	10	21	31	41	54	67	77	87	94

Sagatavoja Liesma Kuzmina